

Gyógyítása

nek és a tökéletessé elgyengülésnek, a Hoff-féle
ta-gyógyításláló szere által.

s. kir. udvari szállítóhoz Hoff János urhoz. es. k.
ereszt és korona tulajdonos, lovagja, magas po-
stsb.

Graben. Bräunerstrasse Nr. 8.

ugulásban és étvágytalanságban, (melyhez még
nyaira, hogy már életunt voltam. A fájdalom
nyaira elgyengült, hogy nem emésztett semmit,
kor már legveszélyesebben voltam, akkor taná-
Hoff-féle maláta-készítményt és a köhögés miatt
szelhetni mily örömmel volt, midőn már a 18-ik
étvágyam volt. Együttal gyomrom is erősödött.
ata-egészségi-sőre, — melyet tovább is folytatok —
ak szintén jól hatottak a köhögésre nézve. Fo-
netemet a kitűnő készítményeért, mely által egész-
m.

ta-sört és 20 csomag maláta-cukorkát.

Kochné, Schumannstrasse 22.

atalos győgylevél.

központi egyet s b Flensburg: A Hoff János-
mint kitűnő szer bizonyult be.

Witye, őrnagy a porosz kir. Lazareth delegatus.

János-féle maláta-készítményt követeljen min-
feltaláló saját arcképe és védjegye látható, a
nem valódi ártalmas.

-féle mellezcukorkák kék papírban vannak.)

en; Rickl József Zelmós és Csanak József urak
án: Korányi gyógytárban

t sérvszervenvedőknek.

sanban (Schweiz) sérvkenesét a legjobb ajánlja. Ezen
ele káros anyagot s gyógyít még egész régi sérvs-
egészséget is. Edényekben kapható, használhatóságának
P. Sturzeneggernél, valamint az utób megjelölt raktárak
tartalmukban a következőkhez hasonló, bárki által ná-

se sérvkeneséből egy edényét kéni, midőn már is megcsodáltam annak
előli, sőt minden eseménytől nélkül nyertő segélyt, a szenvedő em-
Ezen gyógyászati elismerésemet az ön tetésére szentelt a nyilvánosság elő
Med. Dr. Priwansk.
Károly Károly gyógyszerárban, Nagyhatvan-utca 23.

sek.

Hirdetés.

Van szerencsém értesíteni a
nagyérdemű közönséget, hogy hen-
tes üzletemben a legfinomabb friss
SZALÁMI kapható, ugy kicsinyben.
mint nagyban.

Egy métermázsa 120 forint.

Kérve a t. vevők megrendelését,

maradtam tisztelettel

Mészáros Gábor,

Miklós-utczán 3418. sz. a.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű
férfi közönséget értesíteni, hogy

borotváló és fodrász
ÜZLETEMET,

nagy-várad-utczán özv. Bernáth Gá-
párné házában megnyitottam.

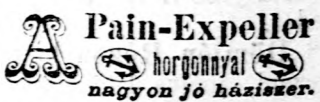
Kérve a t. közönség pártfogá-
sát, maradtam

teljes tisztelettel

Korényi József,

fodrász.

(144.)

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek
V. gyógyszerész urnál s csaknem minden
nagyobb városi gyógyszerárban.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.

Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „

Előfizetési pénz s minden közlemény:

főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szer-

kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY

KÁROLY könyvkereskedésében és a

szerkesztőségnél. Egyébutt a postahiva-
talok utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

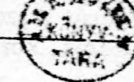
Ötshasob posztosórót 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.

Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.

„Nyilt-tér“ en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.

N év- vagy bérmentetlenül beiktalott
késiratok nem vétetnek tekintetbe. —

Ugyszintén kéziratok nem adatnak
vissza.

Törekvéseink.

Egy nap sem mulik el a füg-
getlenségi párt elleni támadás nél-
kül. A kormánypárt minden politi-
kája, egész programja a közjogi
ellenzék üldözésében áll!

Ha kifognak az érvekből, újra
kezdik. Ha jelen viszonyainkból
nem tudnak fegyvert kovácsolni el-
lene, előveszik a nemzet független-
ségi törekvésének három százados
történelmét. Annak eseményeit, sze-
replő hőseit veszik tetszés szerinti
kritika alá, nem törődve a történelmi
igazsággal, akiknek hazaszeretetétől
tanult hezaseretetet és kivított si-
kereikből merített erőt és bátorsá-
got a nemzet, hogy most ennek
helyébe tültsék a kishitűséget, a
desperatiót, annak tanát, hogy Ma-
gyarország államisága meg nem
valósítható! A 67-es alap az egye-
dülű tüdvözítő és Tisza Kálmán az
egyedülű államférfiu és hazafi, ki
maga is hét éven át hirdette szóval
és írásban ennek az alapnak tart-
hatatlanságát és amióta elvei felad-
ásával arra lépett, ténykedésével
mutatta meg, hogy neki ennek az
alapnak elitélésében igaza volt!

Az elvekkel többé senki nem
törődik. Programm nem kell a sza-
badelvi pártnak. Az ő program-
juk a kiadott jelszó és ök követik
e jelszót: Kiölni a nemzetből a füg-
getlenség eszméjét, lerontani hitét,
megsemmisíteni reménységét, hogy
ne gondoljon többé senki Magyar-
ország függetlenségére!

A Rákóczy szabadságharc után
következett időket juttatja eszünkbe
e hajszá. Akkor a Magyarországon
levő várak lerontását parancsolták
meg Bécsből, hogy ne szolgálhas-
sanak többé a felkelők védhelyeül.
E várakon kívül maradt még a nem-
zetnek egy erőssége: a hit. A sza-
badelvi pártnak hősei és azok, kik
még a 48-iki és azt követő esemé-
nyekből is csak Magyarország füg-
getlenségének lehetetlenségét hir-
detik, ezt az erősséget akarják le-
rombolni és ennek az erősségnek
védőit megsemmisíteni az országos
függetlenségi pártot!

Minden támadás és érv elle-
nében azonban, mely a független-
ségi párt és törekvése ellen felho-
zatik, erős védelmet nyujtanak a
függetlenségi pártnak, maguk az
ellenkező állításra felhasznált ese-
mények!

A nemzet, bárkik legyenek,
azok, kik az ellenkezőt hirdetik, a
48-iki eseményekből csak azt tanul-
hatta meg, hogy Magyarország füg-
getlensége és önállósága nem hiu
ábránd. A függetlenségi párt törek-
vése nem kivihetetlen és nem hiába
való küzdelem!

Magyarország függetlensége ural-
kodót és nemzetet kötelező törvé-
nyekben van biztosítva. Annak
valósításáról még az 1867. XII. t.
cikkben sem foglaltatik lemondás.
A Magyarország függetlensége elleni

törekvés, mely az abszolút hatalom-
mal kormányozott Ausztria rendei-
ből mindig talált istápolókra és az
abszolút hatalomban erősítőre: soha
sem tudott eredményt felmutatni,
valahányszor és valaméddig a nemzet
e törekvés ellen határozott állást
foglalt. Az alkotmánnyal bíró Ausz-
tria ellenében tehát annál kevésbé
lehet Magyarország államjogainak
érvényesítését hiu ábrándnak jelle-
mezni!

Különösen az 1848-iki esemé-
nyek megtaníthatják a reakció in-
tézőit arra, hogy Magyarország füg-
getlensége nem megérett gyümölcs,
melyet az osztrák-magyar monar-
chia egységesítésének táplálására
felhasználhatnak, és a bekövetke-
zett események megtaníthatják arra
hogy Magyarország elnyomásának
eredménytelen megkísérlése után
nem zudíthatják többé reánk a musz-
kát, a nélkül, hogy az ellenünk sa-
ját kárakra felhasznált pánszláv üze-
lemnek maguk áldozatai ne legye-
nek!

Es épen ily kevésbé hozható
fel a függetlenségi párt törekvése
sikertelenségének igazolására a con-
tinentális hatalmaknak szabadság-
harcunkkal szemben követett ma-
guktartása, vagy az angol állam-
férfiaknak, III. Napoleon és Bis-
marcknak még az 1866-iki osztrák-
porosz háboru alatt is hangoztatott
azon mondása, hogy Ausztria szük-
séges hatalom, hogy Ausztria szét-
bomlását az európai államok által
követett politika meg nem engedi.

A függetlenségi párt törekvése
nem azonos Ausztria existenciájá-
nak megtámadásával. Az egyszere-
rűen denuncziálja a függetlenségi
párt törekvését, aki — midőn e
párt Magyarország függetlenségéért,
politikai és közgazdasági önállósá-
gáért, az 1867-iki és 1878-iki ki-
egyezőések megváltoztatásáért küzd
— ezen törekvésnek Ausztria fel-
bomlását tulajdonítja és céljával ezt
hirdeti!

Az 1848 után következett ese-
mények épen azt bizonyították be,
hogy Ausztria felbomlását csakis
az egységesítési törekvés idézheti
elő. A ki tehát azon a területen,
melyet Ausztria és Magyarország
elfoglal, egy befolyással bíró hata-
lom szükségét hangoztatja, annak
akarnia kell Magyarország függet-
lenségét, mert ezt ezt a hatalmat
csakis az uralkodó személye által
egybekapcsolt személyes unióban álló
Ausztria és Magyarország gyako-
rolhatja. Azon Magyarország, mely
az 1848-iki törvények értelmében
függetlenítették, mely épen ezen
függetlenségéért rákényszerített har-
czával ösmertette el magát az eu-
rópai élő államok által, mint olyat,
melyet számba venni és tényezőül
teljesíteni kell és amely érdekei fel-
szabadítása mellett egy szabad ál-
lam minden követelményével ren-
delkezik!

Ennek érzete, Magyarország
érdekei kielégítésének szüksége ve-
zette a hatalmat 1861-ben és 1865-
diki országgyűlés összehívása által
a kiegyezés megkísérlésére. — Az
1867. XII. t. cikk tehát, amely-
nek fentartásától iparkodnak néme-
lyek függővé tenni a világot, csak
ezen kényszerű kísérletnek eredmé-
nye. Nem olyan közjogi alap tehát,
melynek elfogadására külpolitikai
viszonyok kényszerítettek volna ben-
tünk, hanem időhöz és feltételek-
hez kötött szerződés, melyet a Ma-
gyarország érdekei kielégítésére
ultat hatalom ajánlott és a nemzet
intéző férfiai elfogadtak, azon fel-
tevéssel, hogy ez alapon Magyaror-
szág államisága megvédhető, politi-
kai és közgazdasági függetlensége
helyreállítható lesz.

A 67-iki kiegyezéshez kötött
várakozás azonban be nem követ-
kezett. De azért, mert be nem kö-
vetkezett, és mert Tisza Kálmán
elvetek cserélt, nem szünt meg az
lenni a mi volt, t. i. egy rossz
egyezmény, mely törvényhozásilag
kötötven, annak törvényhozás ut-
ján való megváltoztatását joggal
tüzheti feladatául a függetlenségi
párt, és ez a törekvés nem lehetel-
len, Magyarország függetlensége
nem utópia!

Igen is van egy eset, melyben
Magyarország államisága és a füg-
getlenségi párt törekvése elérhetel-
len, utópia marad. És ez azon eset,
ha a nemzet maga lemond arról,
ha segédkezett nyujt oly politika
követéséhez, mely céljával alkot-
mány ellenes intézmények felállítá-
sát és a bosnyák okkupációval al-
kotmányellenes elemek gyűjtését
árulja el, ha kebelében lerombolni
engedi Magyarország függetlenségé-
nek utolsó erősségét is: a hitet, az
önbizalmat!

De mi hisszük, hogy ez erős-
sége hajtóerést szenved minden
befolyás és a nemzet hagyományos
politikai érzéke, melylyel függet-
lenségét ezer év viharai közepette
megtudta őrizni, most sem fog egye-
sek reményével kialudni!

Kovács István.

KOSSUTH LAJOS LEVELE.

Az „Egyetértés“ mai száma Kos-
suth Lajosnak következő a Pragmatica
sanctióra“ vonatkozó nagy érdekű leve-
lét közli:

KOSSUTH LAJOS

a pragmatika szankcióról.

Helfi Ignác képviselő urnak.

Collegno (al Baracoone)

Február 25. 1881.

Kedves barátom!

Tudja ön, hogy kötelezve vagyok
időmet emigracionális Irataim III-ik kö-
tetének összeállítására fordítani. Az anya-
got rendetlenül rakásra szórt irathalmaz-
ból kell összekotatnom, osztályoznom, s
egybeválogatnom. Időrabló foglalatosság,
mely gyakran eszembe juttatja a mit
Scaliger a szótár kompilációról mondott:

„Omnes poenarum species hic labor unus
habet.“ Hát biz én nem igen érek reá a
magyar hirlapokat figyelemmel kísérni, s
azért köszönettel tartozom önnek, hogy a
„Kossuth és a pragmatika szankció“ czim
alatt némely napilapokban a Budapesti
Szemle után közölt értekezésre figye-
lmeztetett.

On szives volt e figyelemzetést azon
nyilatkozattal kísérni, hogy ha időt ve-
hetne magának „e bonolyult kérdés“ egész
irodalmát áttanulmányozni hajlandó volna
a választást magára vállalni.

Nem akarom önt e fáradsággal ter-
helni, megjegyzem azonban, hogy ha szí-
ves lesz ön 1867-ben papírra vetett jegy-
zékemet ez értekezéssel összehasonlítani,
meg fog győződni, hogy ez utóbbi a
maga nemében érdekes elukubráczió le-
het, de jegyzékem tárgyra csak igen kis
részben tartozik, s hogy a kérdés, melyet
jegyzékem felvett, teljességgel nem oly
„bonolyult“ természetű, miszerint meg-
ítélése a pragmatika szankcióra vonat-
kozó egész irodalom áttanulmányozását
kivánna, sőt ennek a kérdés lényegéhez
semmi köze sincs; mert az én jegyzékem
nem azzal foglalatokodik, hogy használ-
tatott-e, vagy nem használtatott a pra-
matika szankció elnevezés 1867 előtt
Magyarországon; s ha használtatott, leg-
többnyire minő értelemben használtatott?
hanem foglalatokodik azzal, hogy minő
végzetterhes szerepet játszott a pra-
matika szankció, az 1867-iki alkunál, s mi
az a pragmatika szankció, mely e vég-
zelmes szerepet játszott? és én nem gon-
dolom, hogy ehez, az 1867 előtti iroda-
lomnak valami köze lehessen.

Engedje meg ön, hogy szóban forgó
jegyzékem keletkezése felől számot adjak.
Részben már ez maga is válasz lesz az
névtelen kritikus értekezésére, (kinek
egyébírnat névtelensége ellen legkisebb
kifogásom sincs) s minden esetre világot
fog vetni a kérdésre, a miként az az én
felfogásom előtt áll. Ujat természetesen
nem mondhatok, de azt gondolom, nem
árt egy kis emlékeztetés; a ki embert
mond, feledékeny teremtést mond, s a
most élő nemzedék különösen szeret so-
kat felejtetni Magyarország államjogából.

Az én állásponom az 1849-iki függet-
lenségi nyilatkozat. Én ez állásponom miatt
kitagadtam páriává lettem, kinek széles e
világban sem hazája sem polgár joga
sincs; legföllebb csak amolyan tisztel-
belipolgár czime van, ezt is csak H.-M.-
Vásárhely mely hálával fogadott kegyé-
nek köszönhetem. Mindegy; az én állás-
ponom a függetlenségi nyilatkozat.

Ez állásponom Magyarország már
az 1861-iki országgyűlésen eljettete. Nem
törölte el a függetlenségi nyilatkozatot,
melyet a nemzet elfogadott volt; hanem
egyszerűen igrónálta, olybá vette mintha
soha nem is létezett volna s egyszerűen
az alattvalói kapocs állásponjára helyez-
kedett azon uralkodóház iránt, melynek
feje egyszerűen osztrák császár is.

Hanem kijelentette azt is, hogy csak
azon feltétel alatt koronáz, ha az ország
jogainak teljes épségökben fentartása biz-
tosítottatik.

S hogy mik az országának azon jo-
gai, melyek teljes épségökben biztosítan-
dók? azt az 1790. X-ik t.-cikkre hivat-
kozással helyezte világosságba, melynek
tartalmát maga Deák Ferencz akkor a
a nemzet jogai épségének dicsőséges baj-
noka 1861. május 13-án előadott felirati
javaslatában e szavakkal hozta a hatalom
emlékeztetébe:

„Ámbár az uralkodó ház nőágának
az 1723-ki 1. és 2-ik t.-cikkben Ma-
gyarországra nézve megállapított örök-
södése ugyan azon fejedelmet illeti, kit a
megállapított örökösödési rend szerint, az
elválaszthatlanul és elosztatlanul bírandó
örökös tartományokban illet az uralkodás;
Magyarország mindazonáltal szabad ország,
s egész országlása formájára nézve füg-

getlen, és semmi más országnak vagy népnek lekötve nincs.

Tehát közös birtoklás; de nem közös kormányzás.

Ez volt az 1861-ki országgyűlés álláspontja szemben a ténylegesen országgyűléssel, mely az 1860-iki októberi diploma alapján hívta össze az országgyűlést, azon diplomában a VI-ik Károly császár idejéből fejedelmi „házi-törvényre, mely mint pragmatika szankezió ismeretes” hivatkozott, s ebből kifolyólag a birtoklási egység alapján nem akarta Magyarországot egész kormányzati rendszerére nézve függetlenné elismerni, hanem annak inszisztált, hogy Magyarország s az osztrák tartományok közt reál unió áll fenn, s reál uniónak, tehát a szoroson vett belügyeket kivéve, közös kormányzatnak kell lenni.

Ennek ellenében — miszerint a Magyarország s Ausztria közt, magyar államjogilag fennálló viszony természetéből a kétségnek még csak árnyéka se foroghatson fenn — az 1861-ki országgyűlés az uralkodó házzal kötött szerződésekre, diplomatikai kötésekre s alap-törvényekre támaszkodva, ugyancsak Deák Ferencz szavaival kijelentette, hogy Magyarország az uralkodó házzal szerződött, nem az örökös tartományokkal, — szerződött az örökösödés felett, nem valamely szorosabb közjogi kapcsolat felett — kapcsolat Magyarország és az örökös tartományok közt, csak az uralkodó ugyanazonosságában van, perszonális unió és egyéb semmi; reál uniónak törvényekben nyoma sincs; reál unió Magyarország és Ausztria közt soha nem létezett; s azt létre hozni Magyarországnak szándoka soha nem volt — s azért Magyarországnak minden egybeolvadást, akár a törvényhozás, akár a kormányzat terén határozottan vissza kell utatania, — Magyarország a maga törvényes függetlenségét semmi tekintetnek, semmi érdekeknek fel nem áldozhatja, kormányzatát más országok kormányzatával nem egyesítheti, az örökös tartományok alkotmányos népeivel — csak függetlenségének teljes megóvása mellett lehet hajlandó esetenként érintkezni, s mindezekhez mint nemzeti létének alapfeltételéhez ragaszkodik.

Mindezek Deák Ferencznek, az egész nemzet által osztatlan egyetértéssel magáévá tett saját szavai.

Es itt, a köztem s az értekezés írója közt fenforgó kérdésre nézve közbevetőleg megjegyzem, hogy ilyennek tudta, értette, magyarázta Deák Ferencz a pragmatika szankeziót, midőn (hibásan ő, mint hibásan én, hibásan mindenki, a ki valaha hasonlót tön) elzelve 1723-ki törvényekre alkalmazta. És ilyennek tudta ezt a pragmatika szankeziót a magyar közélet, a magyar történelem is. Hát kérdem én, hol van az a hermeneutikai elv a világon, melylyel azt lehessen kisújni, hogy az az alatt a pragmatika szankezió alatt is az 1723-ki törvények értetnek, melynek vedréről mind ezen „Magyarország nem-

zeti létének alapfeltételét képező” dolgoknak egyenesen ellenkezője, a reáluniónak, a más országok kormányzatával egyesített kormányzatnak zuhanya öntetett a nemzet nyakába? hogyan lehet azt állítani, hogy az a pragmatika szankezió, mely a reálunio kütfeje ugyanazon pragmatika szankezió, mely a perszonális uniónak erős vára? — En ezt az ex-geziót oly képtelenségnek tartom, mintha valaki azt mondaná, hogy kör alatt négyzetet, pokol alatt Magyarországot kell érteni.

De menjünk tovább. A fentebb leirt állásponthoz annyira ragaszkodott az 1861-iki országgyűlés, hogy midőn a hatalom július 21-ki leiratában, a jogos kívánatokat kereken megtagadja; ismét Deák Ferencz egy második — ha lehet még az elsőnél is hatalmasabb — feliratban minden ellenvetéseket diadalmasan megczáfolva, az ösöktől öröklött államjogot, mely Ausztriával más kapcsolatot, mint a perszonális uniót sem nem ismer, sem el nem fogadhat, a nemzet osztatlan tapsai közt a leggyönyörűbb világosságba helyezte s remek felirattal, melytől pártvezérből a nemzet vezérévé avatta fel e szavakkal rekesztette be:

„Ha tűrni kell, tűrni fog a nemzet, hogy megmentsse az utókornak azon alkotmányos szabadságot, melyet őseitől öröklött. Tűrni fog csüggedés nélkül mint ősei tőrtek, hogy megvédhessék az ország jogait, meg a mit erő hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatják: de miről a nemzet félve a szenvedésektől, önmaga lemondott, annak visszazserése mindig nehéz, mindig kétséges. Tűrni fog a nemzet, reményelve a szebb jövődöt, s bízva ügyének igazságában.”

Es én, kinek pedig álláspontja az az 1849-iki függetlenségi nyilatkozat, én ezeket irtam akkoron egy József Miklóshozs általa haza intézett (Irataim III-ik kötetében majd egészen közlendő) levelemben:

„Deák mint a törvényesség embere, a nemzet jogait férfiasan megvédette. — Nagy érdemtől rövom fel Deáknak, hogy annyi férfias méltósággal tudta, a nemzet történelmi jogainak épségét az alku feltételeinek minimuma gyanánt felalálni, miszerint az tömegbe ragadta a nemzetet oda, hogy magát e minimumtól nem tántani isten és világ előtt leköttöte. Yannak helyzetek a honnan csak előre lehet menni, hátra nem, Deák ily helyzetbe állítja a nemzetet. Nagy érdem ez.”

Deáknak azon felfogása, melyet dicsőséges felirata végén a nemzet nevében tett, négy év múlva az 1865-iki választásoknál egyértelműleg be lett váltva. A képviselőház azon alapon lett megválasztva, melyet Deák 1861-ben annyi férfias méltósággal felállított. Nen volt egyetlen egy képviselőjelölt sem, ki nem Deák 1861-iki feliratait vallotta, fogadta volna programmjának: nem volt egyetlen képviselő sem, ki nem e programmal lett volna megválasztva, „Perszonális unió és egyéb semmi” ez volt az 1865—67-iki országgyűlésre megválasztott képviselőháznak a nemzet

osztatlan akarattól nyert, és minden képviselő által ünnpélyesen fogadott mandátuma.

Es ime egyszer csak azt látjuk, hogy az ezen mandátummal megválasztott ezen programra kötelezett országgyűlés többsége ismét Deák Ferencz vezérlete alatt azt vette fel kiindulási pontul s azon álláspont helyezkedett. Hogy Magyarország s Ausztria közt jogilag nem perszonális unió, hanem ily reálunio, természetli kapcsolat áll fenn, mely az állami lét leglényesebb funkciójára nézve az osztrák tartományokkal közös kormányzást követel; és a magyar államjog e megtagadásának, a magyar országgyűlésnek nem felelős közös miniszteriumot, s delegáció név alatt az országgyűlés fölibe helyezett közös parlamentáris hatóságot állít fel, szóval Magyarországot törvényes függetlenségéből kivetkőztetve az osztrák birodalommal egy államtestté szeszeferasztja.

Es pedig a mire figyelmet kérek, a magyar államjog e gyökeres átváltoztatásánál az 1867-ki országgyűlés nem akként járt el, a miként őseink eljártak, midőn a magyar államjogot változtattak. Őseink példán azt mondták: ekkorig választási királyság voltunk; ezt megváltoztattuk, jövendőre örökli királyság leszünk; — vagy ekkorig csak a fiági királyaink lehettek; ezt megváltoztattuk, jövendőre trónörökli jogot adunk az uralkodóház nőágának is; — az 1867-ki országgyűlés nem így járt el: nem mondta, hogy ekkorig Magyarország s az osztrák tartományok közt csak az uralkodó ugyanazonosságára szorított kapcsolat volt, „perszonálisunio és egyéb semmi” mi ezt megváltoztattuk, s reálunioa lépnük: — ha ezt mondta volna, vitatam s vitathattuk volna azt, hogy jól cselekszik-e vagy rosszul, hogy a közjogot ekként megváltoztajta; de nem volt volna alkalma azt taglalni, hogy mit ért a pragmatika szankezió alatt: sem az értekezés írójának nem volt volna alkalma velem a felett vitakozni; de az 1867-ki országgyűlés nem így járt el; azt vette kiindulási pontul hogy a pragmatika szankezió fogva Magyarország és Ausztria közt jogilag nem csupán perszonális, hanem reálunio természetli oly kapcsolat áll fenn, mely nem csupán közös birteklast, hanem közös kormányzást is implikál, s e történelmi falzum alapján (határozottan annak nevezem, s állításomat Deák 1861-iki két feliratával igazolom) a közös kormányzás módját formulázta.

No már azt én is ép úgy tudtam, a mint a közdolgozókban kissé járatos akár mely magyar ember tudta, hogy (elég vigyázatlanul) szokásba jött Magyarországon az 1723-iki 1., 2. és 3. tezikkeket pragmatika szankezióknak nevezni. E vigyázatlanságban én is osztozom. Megszoktuk. Ugy jártunk vele mint Posega, Verőcze Szerem megyékkel, melyeket Szlavoniának s Körös, Varasd, Zágrábmegyékkel, melyeket Horvátországnak nevezni szokásba jött, ámbar sem amazok Szlavonia,

sem ezek Horvátország nem voltak — miként Verőczemegyé egykori követje s alispánja Szalovek kir. tanácsos megmutatta — de épen mert az 1723-iki törvényeket szoktuk volt pragmatika szankezióknak nevezni; soha 1867 előtt alkotmányos érzelmi magyar ember még csak nem is álmódott arról, hogy Magyarország s Ausztria közt valami más és valami több mint perszonális unio természetli kapcsolat van. Ily természetli pragmatika szankeziót emlit az 1848-iki sajtó törvény; erről s ilyenről tudott Deák Ferencz, midőn 1861-ben Ausztriával a törvényhozás, akár a kormányzás terén minden közösséget határozottan vissza utasított.

Előttem tehát világosnak tűnt fel 1867-ben, s világosnak tűnik fel most is, hogy midőn valaki oly pragmatika szankeziót vezen fel kiindulási pontul, mely reális unio természetli kapcsolatot implikál nem az 1723-iki törvényt érti, mert az a perszonális unio erős vára, aból nem lehet reális unio kimagyarázni.

Es valóságilag így is van. Az 1867. XII. t. cz. 1-ső §-sa ekképen szól:

„azon kapcsolat, mely egyrészt a magyar korona országai, másrészt ő felségének többi országai és tartományai között jogilag fenáll az 1723. 1. 2. és 3. törvényezikkek által elfogadott pragmatika szankezió alapszik.

Itt tehát a pragmatika szankezió az 1723-ki törvényektől világosan kontradistinguált: az 1723-iki törvény, mint elfogadó, a pragmatika szankezió, mint elfogadott van említve.

A mint e törvény számkivetésében kezemhez érkezett, azon kérdést vetem fel magamnak, hogy micsoda tulajdonképen ez az 1723-ki törvénytől kontradistinguált, ez által elfogadottnak mondott pragmatika szankezió?

Nekem szokásom — a mikor reá érek — fontosabb kérdések felől magamnak írásban adni számot. Így keletkezett kérdésem forgó jegyzékem.

Ezekkel azt hiszem világosságba lesz helyezve az is, hogy az értekezés írójának kár volt magát annak összekeresésével fárastani, hogy hol s ki minden által használtatott 1867 előtt a pragmatika szankezió kifejezés? mert ez az általam taglalt kérdéshez egyáltalában nem tartozik.

E különben szép tárgyismerettel írott elukubraczióra, ugy látszik az szolgált indokul, hogy én a pragmatika szankezióknak az 1848-iki törvények előbeszédében előfordultat emlitettem meg, mást pedig nem; miből az értekezés írója engem azon következtetéssel tisztelt meg, hogy reméltelen tudatlan, vagy feledékeny ember vagyok, mert nem tudom, hogy a pragmatika szankezió kifejezés mássutt is előfordul, s az 1723-ki törvény értetik alatta. Mi tagadás benne, én bizony — fájdalom — nagyon keveset tudok; s igen sok dolog van, a mire az évek és viszontagságok sulya miatt már nem emlékszem, annyival inkább, mert számkivetésembe egy darabka írást sem hoztam

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Mi az az „erkölcstelenség”?

Humorex.

SKORPIÓTÓL.

Ne tessék megütödni a különös címen. Nem fog erkölcstani értekezés lenni e szerény tárcza czikk, de a gondos, figyelmes jó mamák, ne dugják el fiatal lánykaik kíváncsisága elől e lapokat, mert hisz nem fognak azért pirulni, ha megtudják is innen, hogy mi — hát az az erkölcstelenség?

Nagyon szomorú történet az, a mit elfogok beszélni. Megtört kebel, megrepedt szív, mérgezés, öngyilkosság, és más megkönyezhető drámai jelenet, nem fogja ugyan a szives olvasó idejét indulatba hozni, de hőszűnek tragikomikus esete, bizonyosan részvevők keblek mosolyára talál, kinek nem volt egyéb szerencsétlensége, mint hogy . . .

No de ne rohanjunk az események kellő közepébe. Mondjunk el szép sorrendben mindent, ug, a hogy megtörtént, a hogy épen tanuja voltam az egész históriának.

A mult nyár egyik nagyon szép, nagyon meleg nappán N . . . ra voltam utazandó. Az „akkurátos pontosság” nemes erényét, még baka koromban elsajátítván, természetes hogy már az első csengetésnél vonatra szálltam s egész kényelemmel helyezkedtem el egy 2-od osztályu kupé kényelmes divánján.

Egyedül voltam s miután nem valék költői merengéshez stimolva, szivből óhajtottam, ha nem épen egy bájos, kedvesen csevegő, fiatal utitársnőt, de mindenesetre egy saját nememhez tartozó halandót, kinek társasága, talán eltűzhetné a hosszú utazás bosszantó unalmát.

Már-már lemondani voltam kénytelen e vérmesnek épen nem mondható jámbor óhajomról, midőn ép az indulás perczében, egy fiatal ember ült be a kupé szomszéd osztályába, hova a támlányok hűzagai között, egész kényelmesen átlétegett nézni.

Kíváncsian tekinttem átal, de csak hamar visszaestem a kaczagás miatt. De hát hogy is ne! Utitársam elegans volt ugyan öltözve, frakk, fehér nyakkendő, fekete mellény s hason színt kimondhatatlanba, — de a mi kaczagra fakasztott, azon körülmény volt, hogy füle hegyétől a cipző sarkáig csupa merő s ár volt.

— De uram, az ég szerelméért, honnan jön ön, ily furcsa diszitással? kiállték hozzá erősen kaczagva, kitűnő mulatva az utitárs nem csekély zavarán.

— Csak nevessem uram! Hisz önnek mulatságos lehet ez az én esetem, de higgye meg, nekem nem épen kellemes!

— Hogyan? — Hogyan! Hát tudja meg uram, hogy vőlegény vagyok és ma lesz esküvőm.

— Gratulálok! Sok szerencsét a mézes hetekre!

— Köszönöm. Azt hiszem meg is lesz. Menyasszonyom szép is, jó is, no meg mi fő: gazdag is.

— Ez a legjobb, ugy-e bár?

— Thja kérem, kalmár világot élünk. A szerelem igen szép dolog, de ilyen fiatal, kezdő tizletembérel, mint magam vagyok, ez uri kedvtelés, csak másdrangu kérdés.

— Igen egészséges nézetei vannak önnek.

— Oh én igen kitűnő parthiet csináltam.

— És aztán?

— Nos hát ma esküszünk. Menyasszonyom X. városban lakik, hova ez a vonat csak délután 5 órakor fog megérkezni, s miután a hat órai vonattal vissza kell utaznunk, az esküvőre alig van egy óra.

— Ez bizony elég gőzerővel megy. És tovább?

— Hát én el is készültem, egész parádéba hogy az öltözködés miatt, időt ne veszítsünk. És ő szörnyű fátnum, képzelje, midőn a vonatához hajtatam, egy kis pocsolya fölötti rozszant hidon lovaim megbokrosodtak, a kocsiat félre rántják, az feldől, és én nyakig estem a kátyuba. Kocsisom alig tudott kihuzni belőle.

— Megható.

— Ugy-e? A vonatról elmaradni lehetetlen volt. Mit gondolt volna menyasszonyom és mit a násznép? Egyet gondoltam és elszántam magam.

— És mit fog tenni?

— Nagyon egyszerű. Számítottam rá, hogy külön kupét kapok. Most igen nagy meleg van. Ruhámat megfogom szárítani s lehetőleg kitisztogatom, aztán X . . . ben legelőször hajtatok egy férfi divat kereskedésbe, hol 5 percz alatt újra stafirozom

magammal. Ha ságot, vagy o seget, mint a metsz, talán c tenni.

Az adó

Az adó-gáltására, kt zatnak.

Az adófia adó, folyó évi külön postaut forgalomba és fizetésére sárga öszzegek befizron kiállitva; a következő:

a) Ezen postahivatálnak országában levő ezárért kaphat

b) A föla részét t. i. az a postai előjeg olvashatóan ki öszszegért járó a, utalványlatott levéljegyek

A postai 3-ik részét, me a fölvevő posta gyelmet fordít tal a szelvény tőleg, illetékfi a tétel vagy sz vasbatón a f

c) Az ese séges adatokat nem jegyzette, nyok pótlása u az utalvány-lap gazitások fordú adóösszegeket a getek sárga uta postahivatalki nak el, hanem a felelő áriap has ben az utalvány lapra már reá v

nál levéljegyek rélhettek. — Őn ben a postautal részének épségé levéljegyek ne

d) Ha val postautalvány á talnak pénzt ut óhajt földadási v zönséges posta az ily utalvány adók pedig, ki valamely adóhív azt csak a közl kon kiadott ári irt módon tehet

Me

A mezőga gát azon szeren lónak, kikhez n sők az, hogy sz nak, hogy terve daemoni kéz ol mely ezen szám végképen megse ből több vagy k szafizeti vagy v

Elmondhat mal a mostani hideg apródonk láthatárról a napok felengesz s a felszín már s porbanyó is volt mes gazdát azon tethette amaz ál olvaszto melegt ködését is megiz mény fagyok vá ban, hogy márti s a kívánt állan stürgés tavasziv kezdhetjük. — I lett mártius álta állapot, hogy sol hó esvén, tetejéb hideg s mártiusb kezett. —

A hó jóhat vetések és őszisz gedés folytán fel észlelhető volt a által pedig — be a növényzet győ

mindenekelőtt ezek Horvátország nem voltak — miként Verőce megye egykori követje a alispánja Szalovek kir. tanácsos megmutatta — de épen mert az 1723-iki törvényeket szoktuk volt pragmatika szankezióknak nevezni; soha 1867 előtt alkotmányos érzelmi magyar ember még csak nem is álmodott arról, hogy Magyarország s Ausztria közt valami más és valami több mint perszonális unió természetű kapcsolat van. Ily természetű pragmatika szankeziót emlit az 1848-iki sajtó törvény; erről s ilyenről tudott Deák Ferencz, midőn 1861-ben Ausztriával a törvényhozás, akár a kormányzás terén minden közösséget határozottan vissza utasított.

Előttez tehát világosan tűnt fel 1867-ben, s világosnak tűnik fel most is, hogy midőn valaki oly pragmatika szankeziót veszen fel kiindulási pontul, mely realis unió természetű kapcsolatot implikál nem az 1723-iki törvényt érti, mert az a perszonális unió erős vára, abból nem lehet realis uniót kimagyarázni.

És valóságilag így is van. Az 1867. XII. t. cz. 1-ső §-sa ekképen szól: „azon kapcsolat, mely egyrészt a magyar korona országai, másrészt a felségének többi országai és tartományai között jogilag fenáll az 1723. 1. 2. és 3. törvényczikkék által elfogadott pragmatika szankezió alapszik.

Itt tehát a pragmatika szankezió az 1723-iki törvényektől világosan kontradistinguáltatik: az 1723-iki törvény, mint elfogadó, a pragmatika szankezió, mint elfogadott van említve.

A mint e törvény számkivetésében kezembre érkezett, azon kérdést vetem fel magamnak, hogy micsoda tulajdonképen ez az 1723-iki törvénytől kontradistinguált, ez által elfogadottnak mondott pragmatika szankezió?

Nekem szokásom — a mikor reá érek — fontosabb kérdések felől magamnak írásban adni számot. Így keletkezett kérdésben forgó jegyzékem.

Ezekkel azt hiszem világosságra lesz helyezve az is, hogy az értekezés írójának kár volt magát annak összekeresésével fárasszani, hogy hol s ki minden által használtatott 1867 előtt a pragmatika szankezió kifejezés? mert ez az általam taglalt kérdéshez egyáltalában nem tartozik.

E különben szép tárgyismerettel írott elukubraczióra, úgy látszik az szolgált indokul, hogy én a pragmatika szankezióknak az 1848-iki törvények előbeszédében előfordultat emlitettem meg, mászt pedig nem; miből az értekezés írója engem azon következtetéssel tisztelt meg, hogy remítetesen tudatlan, vagy feledékeny ember vagyok, mert nem tudom, hogy a pragmatika szankezió kifejezés mászt is előfordul, s az 1723-iki törvény értetik alatta. Mi tagadás benne, én bizony — fájdalom — nagyon keveset tudok; s igen sok dolog van, a mire az évek és viszontagságok sulya miatt már nem emlékszem, annyival inkább, mert számkivetésembe egy darabka írást sem hoztam

magam. Nehány forintom megbánja ugyan, de már a menyasszonyomért meghozom ezt az áldozatot.

Kaczagya néztem aztán utitársam kiindulását. Levettezzett s kitétte ruháit az ablakba szaradni.

A mindinkább növekedő roppant hőség, a táj unalmassága s a lassan haladó vonat úgy rám, mint utitársamra, altatólag hatott s nem soká mindketten Morpheus karjai közt pihentünk.

Agyon ütött beennünket az álom. Pedig bár ne tette volna. Vagy itt is lett volna hát egy néhány liba, mint a Capitolumban, melyek figyelmeztettek volna a veszélyre.

Álmodozásomból utitársam éktelen ordítása vert föl.

— Nos, az istenért, mi baj, mi történt? —

— Uram! Tönkre vagyok téve, meg vagyok löve . . . Nincs frakk, nincs mellény, nincs kimondhatatlan, csak ez a pár bakkancs, meg a kalapom.

— De hát hova lettek? — Nem tudom, nem tudom!

A vonat kalauza fölvilágosítá aztán, hogy biz azok szépen elhullottak. Erős szél támadt a mig mi aludtunk, mely nem kimélte az egyetlen ültőzet ruhát. Elhullott mindenik. A kalauz látta, de a vonatot ezért nem állithatta meg.

— Mi lesz már belőlem? siránkozott a szerencsétlen völegény, oly siralmas képet csapva, hogy a félholt is baláira nézve kacagta volna magát rajta.

Bizony ebből furcsa történet lett. (Vége kör.)

magammal. Hanem oly vastag tudatlanságot, vagy oly módnélküli feledékenységet, mint a minőt tudós író rovásomra metsz, talán csak mégis bajos rólam feltenni.

(Vége kör.)

Az adófizetés új módja.

Debreczen, márcz. 14.

Az adó- és illeték-összegek beszolgáltatására, külön postautalványok behozatnak.

Az adófizetők számára készpénzbeli adó, vagy illeték-összegek beszolgáltatására, folyó évi márczius 15-től kezdve, külön postautalványi úrlapok hozatnak forgalomba és pedig: az adóösszegek befizetésére sárga papíron, — az illeték-összegek befizetésére pedig szürke papíron kiállítva; az eljárás ezen úrlapoknál a következő:

a) Ezen úrlapok minden magy. kir. postahivatalnál, kivéve a Horvát-, Slavonországban levőket, darabonkénti egy krajczárért kaphatók.

b) A földadó köteles úrlap két első részét, i. az utalványt és a szelvényt, a postai előjegyzések rovataig tisztán és olvashatóan kitölteni, és az utalványozott összegért járó rendes utalványozási díjt az „utalványlap” kijelölt helyére ragasztott levéljegyekkel leróvni.

A postai előjegyzéseket és az úrlap 3-ik részét, mely földadó-vevényül szolgál, a fűlvevő postahivatal tölti ki, kiváló figyelmet fordítván arra, hogy a földadó-vevény a szelvény jegyzett adókönyvvéllételek, illetékfizetési meghagyás* évszáma, a tétel vagy sorozama hibátlanul és olvashatóan a földadó-vevénybe fűltéssék.

c) Az esetben, ha a földadó a szelvényes adatokat a szelvényre kellőleg föl nem jegyezte, az utalvány csak a hiányok pótlása után vehető fel. Ha pedig az utalvány-lapon, vagy szelvényen kiegészítések fordulnak elő, vagy a földadó-összegeket szürke, vagy illeték-összegeket sárga utalványlapon jegyezte, — a postahivatalok ily utalványt nem fogadjanak el, hanem utasítják a földadót megfelelő árlap használatára. Ha ily esetekben az utalvány-díj levéljegyekben az árlapra már reá van ragasztva s a fűlvevő levéljegyek új levéljegyekkel kiegészíthetők. — Önként értetik, hogy ily esetben a postautalványi árlap mind a három részének épségben kell lenni és hogy a levéljegyek ne legyenek átbetűzve.

d) Ha valamely földadó közönséges postautalvány árlapon valamely adóhivatalnak pénzt utalványozni kíván, és sem óhajt földadói vevényt, mint a milyen közönséges postautalványoknál kiállítatik, az ily utalvány elfogadható. — Azon feladók pedig, kik távirati uton kívánják valamely adóhivatalhoz pénzt utalványozni, azt csak a közönséges távirati utalványokon kiadott árlapokon és az azokra előírt módon tehetik.

Mezőgazdaság.

A mezőgazda méltán nevezheti magát azon szerencsétlen lényekhez hasonlóknak, kikhez már a végzettségi rendeltetésük az, hogy számításaikban csalatkozzanak, hogy tervezgetésükben a láthatatlan daemóni kéz olyan keresztthuzást tegyen, mely ezen számítás és tervezgetést vagy végképen megsemmisíti, vagy a kiviteltől több vagy kevesebb veszteséggel viszszafejteti vagy visszariasztja.

Elmondhatjuk ezt a jelen alkalommal a mostani időjárásra is. A februári hideg apródonkénti távoztával, eltűnt a láthatárról a hórétég. Gyakori meleg napok felengesztették a megfagyott talajt s a felszín már a tél működése folytán porbanyó is volt sőt porzott is. A figyelmes gazdát azonban nem igen örvendeztethette amaz állapot mert a nappali olvasztó meleget, mely a növény életműködését is megindította — éjjelenként kemény fagyok váltották fel. Biztunk azonban, hogy mártius mindezeket helyrehozza s a kívánt állandó meleg beálltával a sürgős tavaszivetésekét idejekorán megkezdhetjük. — Hogy ezen bizalom miként lett mártius által igazolva, bizonyítja azon állapot, hogy sok helyt másfél lábnyi hó esvén, tetejébe jött a — 13—15° éjjeli hideg s mártiusban pár napi szánt keletkezett.

A hó jóhatása elvitázhatlan az őszi-vetések és őszi-szántásokra, mert a kienedés folytán felporhanyult őszi-vetéseknél észlelhető volt a talaj megrepedezése, az által pedig — bebizonyult tény — hogy a növényzet gyökere, szenved, a finom

hejszál gyökerek tépetvén össze. Jó hatása pedig az őszi-szántásoknál a vetett mag menyiségű hónak az, hogy a felporhanyult talaj a kellő nedvességben a vetés küszöbén részestülven, — az elvetendő mag a fejlődésére elkerülhetlen szükséges egyik tényezővel, a nedvességgel rendelkezhetik, — hogy a másik tényező a meleg sem fog talán, egészen elmaradni, szeretjük hinni és reménylünk. Az áttelelt őszi-vetésekre vonatkozó tapasztalataink — midőn volt alkalmunk a jól megbokrosodott növényzetet szinről szinre szemlélhetni — olyanok, hogy rosszat vagy mely a tél pusztítását bizonyítaná, akár kipállás vagy kifagyás képében, nem jelezhetünk. Már az őszi vetési időszak kedvező volna; a hosszas jó idő, a leginkább elkésett őszi-vetést is teljesen megérősödött — kifejezett és megbokrosodott állapotban juttatta, a későn beköszöntő hideg és havas tél zordonsága elé. Mutatkozott ugyan egyes bujjáb vetések a téli rozsdá fellépése; de az arra következő kemény hideg megsemmisítette annak kártekonny tova terjedését, áttelelhetését. Egyes lazább talajokon, egérpusztítás is volt észlelhető az őszi és téli időjárás alatt, de ezen pusztítás nem jelentékeny.

Ezekben foglalható össze az őszi-vetések jelen állapota. A mi a tavaszi-vetéseket illeti, miután az őszi szántás a tél porhanyító hatása folytán, a mag befogadására kellőleg előkészítette a talajt, azok mielőbbi eszközölhetése volna kívánatos, tudván azt, hogy hazánkban általában, különösen nagy fontosságú, a tél alatt összegyűlt nedvességet, a korai vetések által kihasználtni, midőn a tavaszi szelek és száraz időjárás azt a késedelmező gazda elől, azonnal elpusztíthatják.

Szobonya Bertalan.

UJDONSÁGOK.

* A márcz. 15-ki nemzeti ünnepély programja. Délután 2 órakor az ünnepélyen résztvenni akaró egyleteknek, társulatoknak, az egyenruhás 48-as honvédeknek és a városi közönségnek a főiskola előtti tereen való csatlakozása az ünnepélyt rendező főiskolai tanuló ifjuság testületéhez. 1/3 órakor kivonulás a honvédsirokhoz. — 1. Szózat. Elődj a főiskolai énekkar. — 2. A magyar nemzethez Petőfi Sándortól. Szavalja Gresner hittanhallgató. — 3. Talpra magyar. Előadja a főisk énekkar. 4. Emlékbeszéd Tartja Nagy Károly esküdt felügyelő. — 5. Hymnus a főisk. énekkartól. II. Bevonulás a főisk. előtti emlékkertben levő kóroszlánhoz. 6. Honvédek csatadala. a főisk. énekkartól. 7. Árpád siri álma. Kovács Gyulától, Szavalja Kiss Sámuel önk. t. tag. 8. Kossuth induló. főisk. énekkartól. — Este a Korona vendéglőben az egyenruhás 48-as honvédek javára rendezendő bál.

* Márczius 15. A nagy nemzeti ünnep évfordulója holnap lesz. Ismételve felhívjuk a helybeli összes egyleteket s a városi nagy közönséget az ünnepélyen való tömeges megjelenésre. (A programot lásd fentebb.)

* Az 1848/49-ki honvédek táncvigalma holnap, márcz. 15-én lesz a „Korona” vendéglőben. — Az agg honvédek egyenruházatok fenntartására rendezik a mulatságot, s hisszik, hogy a közönség részvétlenségén nem fog hajótörést szenvedni a szándék.

* Nyilvános köszönet. A debreczeni takarékpénztár tekintetes igazgató-sága közgyűlési határozatot folytán a debreczeni kereskedői koroda részére 20 artof sziveskedett adományozni. Fogadja ezen kegyes adományért hálás köszönetemet. Szepessy Antal a debreczeni kereskedői testület elnöke.

* Nagy tüzi láma volt tegnap este 9 órakor. Hirtelen jött, hogy a vasúti indóházon túl levő katonai kórház és a tüzoltóság teljes felszereléssel azonnal a helyszínére ment, a veszély azonban nem volt oly nagy, mint hinni lehetett volna, mert nevezett nagy épületnek csak egyik kéménye gyult ki. A tűz csakhainar eloltatott.

* A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének folyó évi rendes közgyűlése az egyesület saját helyiségeiben f. hó 27-ikén délután 3 órakor lesz megtartva.

* Debreczen egykori polgármesterének, Csorbának édes testvérét, Huszt-Izraelnét, e hó 2-án saját unokája meg-

fojtotta Nagy-Szöllősn. A gyilkost elfogták.

* Emlékirat a kereskedelmi szakoktatás tárgyában. A debreczeni kereskedelmi szakiskola — dicséretére legyen mondva — nemcsak saját helyi feladatainak megoldásán, de a kereskedelmi szakoktatás ügyének országsszerte emelésén, mint előharcos évek óta fáradozik. A f. 1880/81. tanévben sikerült az országban létező összes kereskedelmi tanintézeteket együttes föllépésre bizoni s a kereskedelmi szakoktatásügynek emelésére megalakult az országos kereskedelmi szakiskolák szövetekezete. Az előmunkálatok ez időszereinti gyümölcse a kolozsvári kereskedelmi s ipar kamrának s tanodának Trefort Agoston közoktatástügyi miniszterhez intézett emlékirata a keresk. szakoktatás ügyében. Ezen emlékirat számadatokkal igazolva mutatja ki, mily nagy szüksége van hazánkknak miveltt kereskedőkre, s mily csekély azon áldozat, melyet az állam ezen mivelődési ág kultiválására fordít. Az állam évi budgetjében ugyanis a kereskedelmi szakoktatás czimén összesen 13 ezer forint van fölvéve, holott az egyetlen egy budapesti felsőbb nyelviskola évenként 39 ezer forintjába kerül az országban. Részletesen kijelöli az emlékirat azon kérdéseket, melyek megoldásra várnak, lyenek az 1872. évben kiadott szabályrendelet reviziója, egyöntetű tanterv megállapítása, az egy évi önkéntes katonai szolgálati jog végérvénye kieszközlése, az állami felügyelet gyakorlása, a kereskedelmi szakirodalom ügye, a szakképzés a tanárképzésen stb. Az emlékirat végül felhívja a közoktatástügyi miniszter urat a f. évi husvétii szünnapok alatt megtartandó enquette egybehívására, hogy mielőtt az állam mint első sorban kötelezett s eddigelé adós, a keresk. szakoktatás ügyének komolyabb szervezéséhez fogna, ballgassa meg azok szavát, kik ez ügygel évek során át foglalkoztak, s ne csak bürokrat theoría, hanem a gyakorlat s az élet legyen a főczél, melyre a kereskedelmi tanodák vezéreljenek. Ezen emlékiratra egyébként még vissza térünk.

* Mint egy táviratból értesültünk, Berettyó-Ujfalu felé közeledni az árvíz miatt lehetetlen. Vására járó iparosaink érdekében jónak láttuk közleni e hirt.

* Hamar László 5 felvonásos drámája az „Iparlovagok” szombaton került színre. A darabról szóló bírálat terjedelmes volta miatt kisorsult lapunk mai számából. Holnap közöljük.

* Az önk. tüzoltó-egylet a holnap délután tartandó ünnepélyen saját zenekarával együtt testületileg résztvesz.

* Nagy veszélybe forognak a folyók melletti városok és falvak. Az árvíz bős zugása fenyegeti mindenütt a lakosság nyugalmát. Több helyről jelentik az „isten kezében vagyunk” végtetes szavakat. — Az éjjel beállt hideg azonban talán mégis csökkentette a veszélyt.

* Egészzen várattanul a tavaszias enyhe nap után dermesztő szél támadt tegnap este, mely egész éjjel s ma is dühöngött. A sár reggelre csont keménynyé fagyott, s igen sok ablak esett áldozatul a dühöngő viharnek.

* Földes Lajos, a helybeli keresk. s iparbank volt pénztárnoka, lapunk külmunkatársa, kinek „Osman” név alatt közzölt kedélyes fűrdői levelei még élénk emlékezetében lehetnek olvasóinknak, s ki legutóbb is Mentonából (hol rongált egészségének helyreállítása végett tartózkodott) lapunknak több tudósítást küldött, ott — mint részvételt értesültünk — tegnap elhunyt. Béke poraira!

* Emberölés. Cseffán a mult napok egyikén a molnár vigyázatlanságból Balogh Gábor földmivores sütötte revolverét. A szerencsétlen menten szörnyet halt. Arvátak hagyott maga után kik már most az emberbarátok könyörületére vannak utalva.

* A zord időjárás s a hirtelen változó légmérsék mindig nagyszámu meghűlési betegségeket okoz, melyek köztudomás szerint, már magukban véve is eléggé alkalmatlanok, sok esetben azonban komolyabb betegségek forrásai. Az izületek és izmok csuszát sokszor gyógyíthatlan szívbetegségek, a náthát vagy a könnyű légesőhurotot veszélyes mellbetegségek stb. követik, s innen van, hogy az ilyenmü kisebb bajok az orvosok által már keletkezésük idején erőlyesen gyógyíthatnak. A hűlési betegségek, mint péld. az izületi és izomcsusz, idegfej, a végtagok benuálászott gyengesége, továbbá a köszvényes bántalmak minden nemei, mellfájdalmak stb. ellen való háziszerrek között első helyen a „Pain-Expeller horogonyyal” emlitendő. E készítmény 40 és 70 krajczáros üvegekben csaknem minden

gyógyszertárban kapható és egy családnak sem kellene e kitűnő és számos gyakorló orvos által ilyenül elismert házi gyógyszer megszerzését elmulasztani, hogy szükség s látszólag jelentékeny betegség már csirájában elfojtassék.

Fővárosi hírek.

(A k o u l i s s z á k m ö g ö t t.) A német színházban oly jelenet került színre, mely bizonyly nagy tetszésre talál vala, ha nem a nyilvánosság kizárásával játszó el. Egy itt vendégszereplő bécsi operett-énekesnek, a ki állítólag tenorista, az itteni német színház egyik tagjával, a ki viszont állítólag „művész”, financiaális differenciáit voltak, s a soi-disant tenorista a „művésznőt” előadás uton olyan aprópénzzel akarta kifizetni, a milyenért a járásbírósnál 5 frt fájdalomdíjt kaphatni. A művésznő markos barátói megakadályozták a verekedést s az udvariatlan vendéget kidobták az ajtón. E hatáson jelenet után a tenorista indítatva érezte magát visszautazni Bécsbe, a hova kelleme emlékeken kívül magával viszi azt a 150 forintocskát is, melyet a „művésznő” ifjui könnyelműséggel rá bízott.

(Márczius 15-ének) a muzeum kertben leendő megnéplésére vonatkozólag az egyetemi ifjuság, egy öt tagból álló küldöttséget küldött Tisza miniszterelnökhöz, ki azonban a küldöttséget nem fogadta el, s utasította őket, hogy a legközelebbi rendes audienzia napján, a mi márczius 16-ára esik, jelentkezzenek. A küldöttség nagyon lehangoltan távozott. Szűkebb körben elhatározták, hogy az ünnepélyt a kerepesi-uti temetőben fogják megtartani.

Legujabb.

Sándor czár tegnap délután, épen midőn kocsí sétát tett, egy a kocsiba vetett orsini-bomba által szétépetett, s meghalt. A bombát az utczai havat tisztító nap-szamosok egyike vetette a kocsiba, épen midőn ez megállt, a bomba azonnal szét pattant, s a czárt és kísérőjét megölte.

(II. Sándor, Nikolajevitsch, I. Miklós czár fia, szül. apr. 19-én 1818, a költő Szukowicski felügyelete alatt kitűnő nevelésben részesült; atyja életében mindazáltal a közügyekben részt nem vett, 1855 márcz. 2-án atyja halála után lépett a trónra, s Oroszország népeinek többnemű helyesnek látszó reformmal akart kedveskedni. Uralkodásában sötét pontot képez az a szigorúság, melylyel a lengyel felkelés (1863) leveretett. Az iránta a nép közzött e percztől keletkezett ingerültség, s általános lehangoltság s szocialistikus és kommunistikus eszmék terjedésére szolgáltatott kedvező alkalmat. Így történt, hogy már 1866-áprilban egy nemes, K a r a k a s o w merényletet kísérelt meg a czár ellen, melyet egy Komissarew nevű paraszt akadályozott meg. A megindított vizsgálat ekkor számos titkos szövetséget fedezett fel. Ez és egy második merénylet, melyet a párisi világi-állitás alkalmával (1867) B e r e c z e w s k y nevű lengyel kísérelt meg, mely benyomást tett a czárra, — és csökentette a reformok iránti hajlama it. A régi állapot azonban csakhamar újra beköszöntött. A cenzura régi szigorával visszaállított, és egy kiterjedt rendőri felügyelőség szerveztetett, a harmadik rendőri osztály czim alatt.

1879-ben ismét tétetett merénylet a czár ellen, épen midőn palotájában délutáni sétáját tette.

Az 1880-ik évben a merényletek egymást követték a nihilisták részéről, míg végre tegnap délután céljukat érték a nihilisták, mennyiben a czárt, egy kocsijába vetett orsini bomba által, meggyilkolták.)

— Dr. Fáy Márk orvos, sebész-tudor, szülész rendel. d. c. 8—9-ig. d. u. 2—4-ig. Különösen foglalkozik syphilis, bőrbetegségek és gégetükrészettel. Lakása n. hatvan-utca 1576. sz. a.

— Budapesti tőzsde, márcz. 14. Ezüst — frt — kr; cs. és kir. arany frt 5.54 kr; 20 francos arany frt 9.29 kr.

Szabó József, felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

